

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 150 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

MINUNEA DIN BETLEEM

Cerul cu milioanele de stele, pământul cu nenumăratele-i frumseți, omul cu distinctele-i calități, vorbesc despre atotputernicia creatorului. Necazurile, suferințele și moartea sunt dreapta judecată a vredniciei, iar peștera din Betleem, simbolul nemărginitei iubiri, față de oameni. Câtă minunăție în orânduirea divină.

Au trecut 19 secole dela cel mai important eveniment din trecutul omeniei. E cunoscut până și de copii, cari este vestitorul fericirii. Intr'o noapte de iarnă, păstorii din Betleem veghiau în jurul turmelor. În simplitatea lor firească, departe de preocupările celor mulți, poate că povesteau despre mulțimea caravelor, cari în timpul din urmă se îndreaptară spre oraș fapt neobicinuit în timpul iernii. Desigur nu putem presupune că erau în curent cu situația politică a țărișoarei lor. Cine să le fi spus despre marele imperiu roman, care înghițise și patria străbunilor lor, despre puterea împăraților romani, și noua poruncă dată de Augustin, de a se face un re-cenzământ general?

Stelele veghiau ca de obicei, iar vântul nopții le biciuia fața. Inșă și păzitorul suprem al lui Israil veghea. În noaptea cea sfântă păstorilor le vestește mântuirea. Micul și neînsemnatul Betleem într'o singură clipă se ridică peste mîile acestei lumi. El adăpostește bucuria omenească a mântuirii personificată în Fiul lui Dumnezeu. Peștera prin bogăția conținutului, întunecă sclipirea mărețelor temple păgâne, iar ieslea e mai frumoasă decât tronurile aurite ale zeilor.

Un copilăș blând și gingaș vine să ne încălzească inimile, transformă ca prin mi-

nune întreg pământul într'un templu uriaș iar pe noi cei chemați ai lui ne face credincioși slugitori ai lui.

Păstorilor cari au alergat să-l cunoască și să-l preamărească, le-au urmat magii țărilor vecine, și mulțimea miilor și milioane-lor cărora Hristos le-a dat numele său.

An de an noaptea întrupării speranțelor omenești, aduce atâta bucurie și fericire pe pământ. Cu toate acestea chiar după 19 secole, cât de departe suntem de pacea divină pornită de îngeri. Fosta el oare incapabil de a realiza promisiunea? Nu. Indurarea Divină n'a lipsit nimănui, dar a venit între ai lui și ai lui nu l'au primit. Zadarnic a bătut iubitorul de oameni la poarta multor inimi.

Noi singuri suntem în măsură de a auzi vestea cea bună, și de a o încălzi în suflete.

Bunătatea și iubirea nemărginită întipărește în privirile copiluşului Isus cum am și putea-o pricepe, când suntem copii urei și egoismului. Lozîncea secolului nostru este: „luptă pentru existență“. Cum va trăi omul iubirea lui Hristos, urmând acestui postulat.

„Intreaga lume este a mea spune aproape fiecare. Eu stau în centrul lumii, în jurul meu trebuie să se învârtă toate interesele“. Iți face impresia că esența prediciei de pe munte este: „Feriți-vă sunt cei bogăți, că ei vor stăpâni ca regii.

Feriți-vă cei veseli, oamenii petrecerilor că ei vor avea mîngăere din belșug.

Feriți-vă cei căutători de pricini, că vor avea pământ.

Feriți-vă cei cari își astâmpără foamea cu nedreptate.

Feriți-vă cei nemiloși, căci își pun deoparte dobândă, după dobândă.

Fericiți cei desfrânați, că vor avea parte de satana.

Fericiți cei certyreți, căci vor pescui în apă tulbure.

Iar când vedem că există guverne, cari se dedau la profanarea altarelor, și la maltratarea slujbelor lor, ne vine să credem, că lozinca lor este: „Fericiți sunt cei ce prigonesc pe cei drepti“. Nu arareori găsim în zilele noastre principii de viață cari ne silesc să ne îndoim de caracterul bunătății și inbirii sec. XX.

Ne numim urmașii lui Hristos cel puțin în amintirea întrupării Lui divine să uităm lozinca urmată zi de zi și să privim spre cea mai scumpă ființă ce a trăit vreodată, căci El n'a fost numai un simplu om, ci însuș Dumnezeu, El singur poate cuprinde atâtea calități și atâtea iubire încât de bună voie să se jertfească pentru nevrednicia noastră. Înțelepciunea lui a găsit mijlocul, cel mai potrivit pentru mântuire devenind însuși Dumnezeu. Știi ce însemnează cuv. „Născut din fecioara Maria s'a făcut om“? Binele suprem cel necreat cel atotputernic, s'a coborât între noi. Despre prieteni, despre cei cari se iubesc spunem adeseori, ambii sunt, un trup și un suflet sunt contopiți. Dumnezeu a făcut și mai mult a luat natura noastră, Dumnezeu în sine este spirit, și nimeni nu la putut vedea vre'odată. Iară Dumnezeu omul este vizibil. De când Dzeu s'a născut ca om, nu mai tronează în depărtările cerești necuprinzibile.

Fantazia bieților păgâni, a trebuit să creieze, fziș și statui din lemn, metal și marmoră, fiindcă voia omenește să cuprindă divinitatea invizibilă. Și tocmai prin aceasta păgânitatea a ajuns pe drumuri laturalnice. Și păgânătatea modernă concepe un Dumnezeu, care spre rușine este un cuvânt fără conținut.

Numai noi suntem poporul norocos, care avem menirea să ne închinăm lui Dumnezeu cunoscut. Blândul copilăș din Betleem este Dumnezeuul nostru.

Înțelegerea noastră și puterea aperceptivă îl pot pricepe. Câtă umilință, ca Dzeu să ia natură omenească, prin naștere să se facă asemenea nouă. Ca copil în iesle, ca tinăr demn de iubire, ca învățător ca făcător de minuni, și ca om suferind, este în întregime al nostru. Ni se dă ca un dar

vecinic. Intr'adevăr „unde mai este un popor, al cărui Dumnezeu să fie atât de aproape, ca Dumnezeuul nostru. Pururia om și suferința umană, le știe prețui, căci el însuși a simțit ca om, alături de noi. Rugile noastre în inima sa divino-omenească au răsunit. Da bunule Mântuitor, tu ai devenit fratele nostru.

Totuși cât de departe de el sunt rugile noastre, ar trebui cel puțin să ne închinăm lui, ca și părinții noștri. Ei priveau la Messia numai cu spiritul, nouă ne-a apărut în corp. Nu știu dacă totdeauna suntem deplin conștienți de bunurile divine aduse de el. E bine, ba chiar trebuie să ne alipim cu încredere de el. Nu s'a pogorât între oameni, ca un împărat roman, cu mantie de purpură, și cu pantera aurită, nici cu sabie și scut, ca un copil slab, la aparență fără de nici un sprijin, și ingerii îi cântă cântecul păcii. Dacă am voi să nu iubim pruncul din Betleem n'am fi capabili de iubire. Cel mai frumos dar de Crăciun pentru el sunt inimile noastre.

Da copilășul era frumos. Frumsețea zic filozofii este strălucirea binelui și adevărului. Unde oare isvorăsc valuri de mai mare bunătate divină decât pe fața copilului din Betleem.

Ore să nu luăm nimic pentru viața din poezia primei nopți a Crăciunului? Viața totuși pentru cei mai mulți dintre noi este goală, întunecoasă prozaică. O vecinică noapte de Crăciun nu există. Vin zilele de lucru, vin anii de suferință, vine crucea. Trebuie să ne schimbăm drumul cu cel tras de D-ul, acela este al adevărului și vieții. Abia când ajungem la țintă, ne luminează învierea, ziua gloriei vecinice. Poezia nopții Crăciunului ne va încălzi inima, dacă ne împăcăm cu Dumnezeu. Iar pacea cu El este poezia vieții noastre. Câți zeloși cercetători ai bisericii nu știu nimic de împăcarea cu Hristos. Cât se uită de iute că Dumnezeu este atât de aproape de noi. Ne credem achitați printr'un „Doamne întoarce-ți privirea spre noi“. Chiar și o carte de rugăciuni adeseori este ca un zid între noi și Dumnezeu.

Numai din adevărata împăcare cu Dumnezeu, isvorăște chemare în împărăția fericirii. Fără multă tactică și pricepere, putem trece prin lume, dar cu greu ajungem

chiar și până la poarta împărăției Divine. Singur cel care are în suflet pe Dumnezeu, se va putea bucura de darurile lui. Copilul Isus încă nu vorbește despre împărăția cerească. Ne vorbește însă apariția și ființa lui.

Epocă mașinilor în care trăim, durere a făcut chiar din din mulți oameni niște simple mașini, Desfășoară o energie numai când lucrează, altcum sunt morți. Nu știu pentru ce lucrează, pentru ce există pe lume, la fel ca și mutele mașini. Omul modern este fără de vlagă, lucrează fără iubire, ca o mașină. Se odihnește puțin. Pornit la lucru își desfășoară programul zilei. De ce oare să nu lăsăm, cel puțin în noaptea de Crăciun să pauzeze mașina, iar omul să lucreze ceva cu capul, cu inima. Acelaș Dumnezeu care a zis: „In sudoarea feții tale îți vei câștiga pâinea“, a zis și „Căutați împărăția lui Dumnezeu, și toate se vor adăuga vouă“.

„Roagăte și lucrează“ e o normă veche Benedictină. Ruga nu este pentru Dumnezeu. Dumnezeu știe, de ce avem lipsă înainte de a-l ruga. Ruga e pentru noi și unul din scopurile ei fără îndoială, este de a ne face capabil de bine și iubire. In noaptea de Crăciun cel mai frumos dar pentru cei din jur este revărsarea iubirei inimii noastre. Cel mai frumos simbol al recunoștinței pentru bunurile venite în lume prin copilășul din Betleem, o rugă izvorâtă din suflet.

Hristos se naște...

Micul orașel din Iudeia, Vifleemul, era acoperit de ceața nopții și dormea adânc, nu se auzea decât câte un lătrat de câine și câte un behăit de oaie; iar de departe, dela margine de oraș o luminiță ascunsă își trimitea razele subțiri, când deodată un puternic cor ingeresc, întonează sus unde va în cer imnul: „Mărire întru cei de sus lui Dzeu, pe pământ pace și între oameni bunăvoire.“

Câtă mirare și chiar spaimă n'a cuprins pe locuitorii orașului acest cântec minunat, dar și câtă bucurie nu le-a umplut sufletul atunci, când a dat de veste că'n marginea orașului, într'un staul de oi s'a născut, cel fără — de început, s'a născut Mesia?

Cântarea ingerească nu era altceva, decât imnul de laudă și preamărire, cu care Cerul și-a trimis în lume pe unicul său Fiu pe Isus.

Păstorii cum auziră, la lăcașul sfânt porniră, ca să se închine Celui-ce a venit s'aducă pace lumii.

Pace lumii!

Iată un sfânt cuvânt pe care l-a adus Hristos pe pământ.

Înainte de venirea Lui, lumea era o naie stricată, pe valurile mării, fără busolă și fără cârmaci.

Întunec gros cuprindea întreg pământul și câte un punct mai luminos dacă apărea. era rostit să piară, pentru că „lumea era întru întunec mare“.

Tocmai pentru aceia a trimis Dzeu însăși lumina lumii, pe însuși Fiul Său, ca tot cel-ce va crede întrânsul să nu piară, ci să aibe viața de veci.

Cuvântul său cel sfânt — pacea — a răsunat puternic pe câmpiile Iudeei și Galileei și toți câți auzeau se sileau din răspuneri să-se apropie de El să învețe cuvintele adevărului.

Cei din depărtare și „cei-ce slujeau stelelor dela stea s'au învățat să se închine Soarelui dreptății“, filosofii Magi cu daruri multe, aur smirnă și tămâie au alergat să vadă și să se închină lui Isus.

Cărturarii evrei înșiși, din „cărți“ luând învățătură au alergat să vadă pe Mesia cel prezis de profeți. Nu mai Irod cel cumplit dădu poruncă să fie uciși toți cei întâiu născuți ai Vifleemului, vrând să omoare în fașă pe stăpânul lumii.

Ci Hristos fiind Fiul lui Dzeu, nu putea fi omorât de sabie omenească. El a venit nu ca să fie ucis, ci ca să învețe pe oameni cuvintele dreptății.

Peștera din Vifleem este simbol pentru toate timpurile, este un simbol pentru învățătura și viața Sa întregă.

Toate casele boierești, palatele și tot ce părea frumos pe pământ su aveau intrare pentru Hristos. Și aceasta a simțit-o El în decursul vieții sale întregi. Într'un moment de amărăciune a zis: „Vulpiile își au vizuinile lor, paserile își au cuiburile lor, numai Fiul omului nu are unde să-și plece capul“.

Aceeași soarte a avut-o și învățătura Sa.

La început a avut intrare numai la câțiva oameni de rând, câți-va pescari și abia mai târziu, ea se putu răspândi cu putere mai mare, pentru-că Dumnezeirea Sa nu putea fi condiționată de patimi omenești. Fața lumii se schimbă încurând și o nouă viață începe pentru toți oamenii.

Balsamul vindecător și puterea dătătoare de viață a cuvintelor lui Hristos, s'a revărsat cu putere și-a umplut toate alviile sufletului omenesc dând roade îmbelșugate.

Tot ce era artă pleca dela Hristos și ajungea la cuvintele spuse de El. Știința însăși a primit un sprijin puternic în învățătura Lui.

Iată ce zice un vestit om de știință, Ampere, creatorul Electrodinamicii, către un alt învățat: „Ferește-te de a te ocupa numai cu știința, cum ai făcut până acum. Studiază, cercetează ce e pe pământ datorința aceasta o are fiecare bărbat de știință. Dar privește numai cu-n ochiu la lumea celor văzute, iar cu celalalt privește neîntrerupt la lumina cea veșnică. — Cu o mână examinează natura, cu cealaltă însă te ține de colțul hainei lui Dumnezeu, întocmai cum se ține copilul dea Tatălui său“.

Morala însăși, morala adevărată numai dela Hristos își are origina. Și cu-n cuvânt, față de tot ce sufletul omenesc a produs, cuvintele Mântuitorului au avut o înrăurire deosebit de mare și de multe-ori hotăritoare.

Azi însă, ori-ce activitate omenească caută să-se lapede de Hristos să scuture de pe gât jugul credinței și a moralei date de el. Mulți oameni nu mai vor să asculte de învățătoarea noastră de veacuri, — ci spre alte căi își îndreaptă pașii. Hristos bate în zadar la ușa sufletului nostru, el este ocupat și-nchis cemetice să nu poată intra nimeni întrânsul.

Știința, Arta sau Morala toate caută alte baze și nici-una nu vrea să mai știe de cel-ce a înălțat știința la rangul cel mai înalt, de cel-ce a admirat cu atâta putere frumusețea îmbrăcămintei crinului — arta din natură — și nu vrea să știe de cel ce prin întreaga Sa viață ne-a dat tuturor pildă cum să trăim cu adevărat.

Dar dacă oamenii de azi umblă într'a-dins să găsească modul de-a reveni la o

stare mai bună, apoi iată pe aceea nu o vor putea realiza nici printr'o reformă alta, decât prin cea pe care ne-a adus-o acum 1927 de ani Mântuitorul lumii. — El a zis apriat atunci; Căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adauge vouă.

Vorbim adescori și ne văietăm că nu e dreptate în lume!?

Dar avem noi oare dreptul să ne căim de acest lucru? Nu! pentru-că nici când nu ne-am trudit să-o împlinim. — Învățătorul, când învață își face numai datoria, meșterul lucrează în vederea câștigului și nu-i pasă că el are bani din belșug, iar celuilalt și doi gologani îi sunt udați cu lacrimi, stăpânul vrea ca sluga să-i servească în cinste, iar sluga să despoaie pe stăpân ș. a.

Unde-i aici dreptatea? Nu este nicăiri și nu sunt numai eu de vină, nici numai tu, ci toți împreună și deopotrivă.

Ci așa nu poate rămânea pentru totdeauna.

Trebue să ne întoarcem spre Hristos și să-i deschidem larg porțile sufletului și el va intra, căci este bun și nu vrea moartea păcătosului ci să se întoarcă și să fie viu.

Victor Susa.

Nașterea lui Hristos

Creștinătatea întreagă prăznuște astăzi ziua Nașterii Mântuitorului nostru Isus Hristos, prăznuște ziua în care Fiul lui Dzeu, pe cale supranaturală luând trup adevărat din preacurata și pururea fecioară Maria, a venit pe pământ, ca printr'o întreită activitate mesianică — profetică, arhierescă și împărătească — El, Dzeu-Omul adevărat, luând asupra Sa păcatele lumii, să dea satisfacția cuvenită maiestății divine, celei ofenzate prin păcatul original, și în consecință să restabilească între Dzeu și om legătura harică, cea frântă prin păcat, să mântuească omenirea din robia păcatului, să elibereze firea întreagă de sub povara blestemului ceresc aruncat asupra ei, în urma neascultării protopărinților.

Insemnătatea zilei de azi e hotărătoare în istoria omenirii și nu poate fi știrbită de nici o faptă omenească.

Până la Hristos, omenirea gemea sub greutatea păcatului, și situația ei, sub orice raport sufletească, era din cele mai jalnice. De adevărul acesta și-au dat seama mulți înțelepți ai timpurilor de atunci, și ei au încercat să schimbe în bine soarta omenirii. Dar doctrinele lor, — oricât de înalte erau, fiind lipsite de sancțiunea autorității divine, fiind numai „surogate“ — nu puteau satisface suficient ființa omenească.

Și astfel omenirea, nu numai că gustase din plin amărăciunea păcatului, nu numai că cunoscuse din experiență proprie adâncimea căderii și a păcatului făptuit de prima păreche de oameni, dar și se convinge deplin de insuficiența puterilor sale naturele pentru a se elibera de păcate, și prin urmare, mai arzătoare ca oricând era dorința după un ajutor de sus.

Sosise „plinirea vremii“.

Atunci Dzeu, care în virtutea bunătății și iubirii Sale de oameni „nu voește moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă și să fie viu“, a realizat în timp ceea ce hotărâse din veci. A realizat mântuirea omenirii prin întruparea Unicului Său Fiu. Dar încarnarea persoanei a doua a sf. Treimi nu însemnă, că acesta a fost unicul mijloc posibil pentru realizarea actului mântuirii. Nu, „căci la Dzeu nimic nu-i cu neputință“, ci numai fiindcă corespundea cel mai bine dreptății dzești, slăbiciunii omenești și mărimii expiării.

Astăzi s'a născut Hristos, Fiul lui Dzeu și Mântuitorul lumii.

Și nu în bogăție și splendoare, ci în sărăcie și umilință s'a pogorât între oameni. Cel ce avea să le dea bogăția cea mai mare, adecă mântuirea sufletului și fericirea veșnică.

O lume întreagă de cugetări și fapte s'a prăbușit în aceea noapte din Vifleem și pe ruinele acestea s'a înălțat o nouă lume plină de adevărată viață și fericire. Și într'adevăr, istoria omenirii ne oferă clasică dovadă că „Nașterea Copilului divin“ a transformat viața omenească, în mod radical și sub orice raport.

Deci astăzi, sărbând Nașterea Domnului, sărbâm și ziua renașterii noastre spirituale, ziua în care pentru omenirea întreagă s'a aprins lumina cea vecinic nestinsă a adevărului, binelui și frumosului ceresc, săr-

bâm ziua trezirii la o nouă viață, ziua bucuriei universale. Firea întreagă tresaltă de bucurie și se îmbracă în haină de sărbătoare.

Astfel conștiinți de măreția faptului realizat în ziua de astăzi cu 19 secole în urmă, se cuvine să înălțăm fierbinți și nefățărute rugi de mulțumire către Părintele ceresc, care în infinita Sa bunătate și dragoste de oameni, a trimis pe pământ pe Unicul Său Fiu, care prin cuvânt și faptă, prin însuș, sacrificiul vieții Sale, ne-a ridicat din noianul păcatelor și ne-a împăcat cu Dzeu.

Astăzi, urmând exemplul iubirii și bunătății divine, se cuvine să ne lămurim sufletele în focul doctrinei evanghelice, să înlăturăm dintre noi pentru totdeauna ura și dezbinarea și umplându-ne de bucurie și pace, să cântăm cu toți „*mărire lui Dzeu întru cei de sus și-pe pământ pace, între oameni bunăvoie*“, căci astăzi s'a născut Cel „*de cât carele buzele omenesti nu pot pronunța ceva mai scump și mai înalt*“.

O. Bucevschi.

De sărbători

Ca o solie de bucurie răsună și acum cântecul ce vestesc praznicul mare și însemnat. E ziua Nașterii Domnului. Sufletele creștine zăresc pe cerul credinții lor, steaua miraculoasă și prin negura preocupărilor zilnice se aude tainicul glas al conștiinții ce vorbește despre minunea întrupării divine a Celui nou născut. Ea va fi întotdeauna motorul renașterii unei vieți ideale, căci întruparea Fiului lui Dumnezeu cuprinde acest postulat.

Astăzi ieslea primește pe cel necuprins și „pământul peșteră celui neapropiat aduce; natura îmbrăcată în covor alb și nevino-vat, îndeamnă pe muritori să îmbrace haine de sărbătoare, trezind astfel sufletele și înălțând deopotrivă inimile „din colibele umilite și palatele strălucitoare. În tot locul bucuria e stăpână și rugi de mulțumită înălțăm spre sferile cerești, ce ne-au coborât pe pământ lumina.

Cristos se naște și deodată cu aceasta se prăbușește și idolul întunerecului ce stăpâna lumea de atunci. Totul se schimbă,

o viață nouă se alcătuește și cugetarea îngustă a omenirii este înlocuită de *lumina* care povățuește inimile spre drumul mare al desăvârșirii. Nașterea Celui din peștera Vitfleemului se dovedește a fi, în decursul veacurilor lungi ce s'au strecurat, principiul călăuzitor al întrupării adevăratei vieți morale și culturale.

Creștinismul este școala mare ce a făcut din popoarele ce l-au primit, ca ele să poarte pecetea dăinuirii eterne. Viața unui popor ceși înțelege rostul pe pământ și merge luminat în fruntea altora, căci „în ochii lor plini de admirație, pe Tine te-au reprezentat“.

Năzuința de-a schimba fața lumii de azi și ai da haina unei adevărate vieți morale și culturale se nutrește și acum din puterea acestei idei creștine, ce uu se va sfârși niciodată.

Ca neam născut din jertfele aduse pe altarul credinții noastre în Evanghelia Celui întrupat în peșteră, acum după atâtea suferinți văzându-ne liberi, datori suntem ca ranele de veacuri umile și lipsite de o cultură morală, să-le vindecăm. În această țară binecuvântată de Dumnezeu cu atâtea bogății, trebuie să vărsăm seva vieții creștine adevărate, care să ne ridice la nivelul altor popoare culte. Vremea de azi îmbinată cu diferitele tendințe de nimicire, cere desfășurarea tuturor forțelor sufletești pentru renașterea unei vieți purtătoare de pecetea ideii creștine sălășluită în ieslea din Vitfleem.

Să ne trezim deci, cinstiți frați întru Cristos din visurile dulci ce ne vor legăna în sărbători și să luptăm pentru coborârea pe pământ a tuturor principiilor creștine. Glasul nostru să cheme pe toți credincioșii la vechile altare și îngenuchind în fața credințelor trecutului, unde strămoșii au căutat un strop de mângâiere în sânul credinții disprețuite și persecutate, să dovedim încă odată, că mântuirea nu poate veni decât prin Biserică.

Preotul: T. Ciuruș

Nașterea Domnului

La plinirea vremii neamul omenesc s'a dovedit incapabil de-a se ridica singur din prăpastia care pusese stăpânire peste el.

Și atunci dragostea Dumnezeiască care a făgăduit dela început mântuirea, prin a doua persoană a zis următoarele: Să primim neamul omenesc, lucrul mânilor noastre, al cărui duh este rupt din duhul nostru, cum se sbate pe pământ creat anume pentru el, și nu este în stare să facă nimic vrednic pentru ridicarea sa. Să ne pogorâm noi la el ca să-l ridicăm, căci doar l'am creat să-l avem aici lângă noi... Le-a fost mare greșala, încât cu preț omenesc nu se poate plăti, deci Mă voi duce Eu în lume, voi îmbrăca trup omenesc, căci duhul nu poate pătimi. Sunt gata să mă jertfesc, ca să-i scot de sub stăpânirea celui rău și să le arăt calea, pe care se vor putea întorce la Tatăl“.

Astfel era hotărâtă mântuirea. Și Hristos și-a împlinit pe deplin făgăduința.

Accastă zi e slăvită de întreaga omenire în mii de limbi și biserici. Astăzi ieslea din Vitfleem este mai mărită decât cel mai pompoase palate, căci din ea s'a zemislit mântuirea omenirii. Paele pe cari s'a culcat Cel neîncăput, sunt mai râvnite decât confortul curților regești. Păstorii cele neștiutori vestesc lumii mai multă înțelepciune, decât toți învățații vremilor de azi. Vitfleemul este centrul lumii, căci dintrânsul a pornit acela care cu ajutorul pescarilor simplii a adunat toată lumea în năvodul cel nou: biserica creștină.

Ziua de azi este pentru toate neamurile începutul mântuirii noastre. Să ne plecăm cu smerenie și umilință genunchiul inimii noastre în fața ieslei din Vitfleem și să cântăm împreună cu îngerii:

Mărire Ție Hristoase Dumnezeuul nostru
Mărire Ție.

Dumitru Coșeriu
preot militar

Reglementarea parohiilor pentru toate confesiunile

— Discursul dlui Goldiș la senat —

La 15 Noemvrie Ministrul cultelor a adresat o circulară tuturor episcopiiilor, al cărei scop era să reglementeze subvenționarea de către Stat a parohiilor ortodoxe din România, și să se aplice acelaș regim tuturor confesiunilor din țară, întru cât este mai favorabilă ca în trecut.

Aceasta s'a interpretat greșit.

O avalansă de acuzații s'au ridicat contra ministerului artelor.

S'au ridicat discuțiuni în parlament și s'au făcut de către minoritari intervenții și la alți factori, nu s'au mulțumit să aștepte în liniște și să se convingă dacă într'adevăr sunt sau nu nedreptățiți prin această circulară.

Au alergat la mine delegați ai minoritarilor și fraților uniți, s'au făcut intervenții și la primul ministru și n'a fost cruțat nici chiar M. S., pe patul de suferință, pentru ca să i se plângă că ministerul cultelor mânâncă celelalte confesiuni. Ba ceea mai mult au alergat unii domni și înafară de granițele țării.

(Episcopii uniți Frențiu și Hossu întreprupând, se produce mare sgomot. Din majoritate se strigă de mai multe ori: Jos!).

Prin legea din 6 Mai, s'a creiat bisericei ortodoxe române o situație cu totul nouă.

Dv. știți că România Mare, a fost alcătuită din regiuni cari trăiau sub diferite regimuri deosebite. În vechiul Regat, biserica era statificată; Statul se îngrijea de situația bisericilor și le întreține; în Ardeal exista regimul statutului organic, în Basarabia scutul legilor imperiului rusesc, în Bucovina regimul împărăției austriace. Era necesar ca aceste regimuri să fie armonizate.

În 1919, s'au început înscrierile de unificare. Această chestiune s'a discutat mult și s'au încercat toate posibilitățile de a se putea ajunge la o soluție practică. Sub guvernul Vaida, fostul ministru al cultelor, a vrut să facă acest lucru printr'o singură lege.

Ne-am opus, fiindcă unificarea aceasta nu se putea face dintr'odată.

S'au reluat discuțiile și s'a ajuns la constituirea unei constituante bisericești, care a alcătuit un proiect de lege pentru soluționarea acestei chestiuni. Astfel s'a creiat legea din 6 Mai, care nu poate fi considerată ca o lege politică ci ca o lege pe care a voit-o biserica ortodoxă română.

Aceasta s'a făcut după ce Statul, Parlamentul, constituanta și-au alcătuit constituțiunea, fiindcă nu se putea face înainte de a stabili principiile generale ale

acestei țări, principii legal arătate prin constituție. Este un articol în constituție, în care se spune că guvernul este dator să aducă o lege prin care să stabilească bune raporturi între toate ținuturile alipite și vechiul Regat.

În Mesajul Tronului se prevede un proiect de lege pentru stabilirea raporturilor dintre confesiunile celelalte și Stat.

Legea care se va depune, va fi rezultanta încercărilor pe cari le-au făcut.

În legea de care vorbesc, sunt dispozițiuni prin care ministerul nu-i poate schimba nici modifica textul. Nici Parlamentul, nici guvernul, nici ministrul de resort n'a silit biserica să-și impună condițiuni pe care ea singură și le-a ales. Cât timp voi fi aci, voi fi primul păzitor al legilor, nu călcătorul lor.

Guvernul nu are nici un drept să înființeze parhii noi, ci guvernul este obligat să dea ajutorul său tuturor parohiilor. Vechiul Regat întreținea toate bisericile și acest spirit de jertfă a străbătut și în alcătuirea noilor legi. Statul, prin noua lege își ia obligațiune să sprijinească biserica ortodoxă română.

Episcopul Ferențiu, cere să se observe drepturile pe cari și le-a câștigat biserica unită în trecut.

DI, V. Goldiș: Nu cereți drepturi istorice, fiindcă acestea sunt prea șubrede, pentru ca pe baza lor să vă dăm ajutor.

Statul român are datoria sa dea sprijin nu pe baza drepturilor istorice, nici pe baza tratatului dela Paris în care se spune că diferitele confesiuni au dreptul să ceară ajutor, ci din principiile sănătoase și pe baza sufletului românesc, care este larg.

Statul va da sprijinul său fără deosebire de confesiuni, dar privilegiile minoritarilor nu putem da.

S'au acordat sume importante ca ajutor diferitelor confesiuni minoritare din țară. Biserica ortodoxă primește mai puțin în raport cu ajutorul acordat bisericilor minoritare.

Adevărul trebuie să pătrundă în rândurile noastre căci pe baza minciunilor trâmbițate, nu vom putea nici odată progresa.

Făcând socoteala prelaților pe cari îi avem în toate confesiunile, raportul dintre biserica dominantă și bisericile minoritare va fi complect edificator.

Di Goldiș citește apoi o statistică din care reese că în proporție cu numărul credincioșilor, biserica ortodoxă stă cea din urmă din punct de vedere al ajutoarelor ce acordă Statul.

Acelaș lucru se petrece și în organizația sa interioară. Toate celelalte culte au, proporțional, mai mulți prelați de cât ortodoxii, mai mulți protopopi cu parohii mai puține și averi mult mai multe ca ortodocșii.

Aș putea să vă citez o serie întreagă de parohii, cu zece și cu cincisprezece suflete.

Credeți dv., că se poate duce lucrul acesta la absurd? Dacă din întâmplare s'ar constata că o parohie diminuează și s'ar împuțina populațiunea și ar mai rămâne numai cu un suflet — cu trebuie să țin parohia mai departe? Se poate să o țin, — dar să poate ca eu să dau mai departe pentru un singur suflet tot ajutorul și să țin Statul să plătească 60—70.000 lei, când nu avem bani, pentru cele mai elementare nevoi ale noastre?

Eu nu vreau să fac nimănui nedreptate; dar să-mi dați voe să-mi iubesc și eu biserica mea mai presus de toate.

Și atunci nu numai dorința mea, dar datoria tuturor guvernelor, care vor veni este să facă ca biserica noastră, care a trecut prin toate vremurile de vitregie să poată cel puțin să ajungă de acum înainte prima inter pares!

La propunerea senatorului *Dr. A. Meșulescu* Senatul a decis ca discursul d-lui ministru al cultelor să fie publicat și afișat.

Ș T I R I

Aviz! Aducem la cunoștință On. noștri abonați că începând cu 1 Ian. 1927 abonamentul gazetei noastre va fi 300 lei anual. Am făcut eforturi extraordinare ca să putem menține prețul cel mai redus. În cursul celor patru ani din urmă s'a ridicat însă prețul hârtiei înțreit, iar mâna de lucru de patru ori, astfel că tipografia noastră nu este în stare să lucreze pe lângă abonamentul vechiu, fără ca să se expună unei pagube simțitoare. Suntem nevoiți prin urmare să ridicăm abonamentul care în comparație cu alte publicații și așa este destul de modest. În schimb vom căuta să facem simțitoare îmbunătățiri în cadrele revistei. Oficiile parohiale vor achita abonamentul din bugetele parohiei.

Listele parohiale.

În legătură circulariul nostru Nr. 6053. în cauză reorganizării corporațiilor bisericești atragem atenției on. preoțimi în special asupra listelor parohiale. Oficiile parohiale vor corecta aceste liste din bună vreme, omițând pe cei răposați și introducând în listă pe toți cei îndreptățiți, conform dispozițiilor din art. 37 al statutului legii celei noi. Vor prezenta listele consiliului parohial, le vor publică în biserică credincioșilor pentru eventuale reclamațiuni, și le vor vota ca punctul prim în adunările parohiale din luna Ianuarie. Pe baza acestor liste noi se va constitui adunarea parohială și tot pe baza lor se vor face toate alegerile consiliul parohial, epitropie, membri la adunarea protopopescă, deputați la adunările eparhiale etc.

Fiind deci aceste liste temelie reorganizării corporațiilor bisericești, facem atenți pe on. preoți ca să le dea îngrijirea corăspunzătoare, întocmindu-le cu cea mai strictă exactitate, pentru ca să se evite dela început orice reclamații, inconveniente sau apelații inutile.

Din Teiuș ni-se scrie că biserica cea nouă s'a ridicat falnică și impunătoare în centrul comunei. Pusă sub coperiș așteaptă cu înfrigurare desăvârșirea ca să poată fi dată destinației sale pentru slava numelui lui Dumnezeu și lauda hărniciei credincioșilor noștri buni și jertfitori. Cu lacrimi în ochi se adună zi de zi în fața noului edificiu și aduc cuvinte de mulțumire providenței divine, care le-a purtat de grije și marilor binefăcători cari i-au ajutat ca să poată birui toate pedecile uriașe ce le-au stat în calea realizării unui scop nobil creștinesc. În sufletele tuturor arde dorul ferbinte de-a vedea cât mai curând terminat frumosul edificiu, care va fi o fală a bisericii noastre și în care să poată preamări cu smerenie pe Dzeu în accentele dulci ale legii noastre strămoșești. Cu ajutorul lui Dzeu și a oamenilor nobili avem nădejdea ca această caldă dorință a credincioșilor noștri din Teiuș să ia ființă încă în primăvara viitoare.

Obrăznicie jidovească. La Viena a apărut o carte, sub titlul „Evanghelia a cincia“, în care autorul are aprecieri jignitoare despre Isus Christos și despre fecioara Maria. Un publicist din Cernăuți a publicat un foileton despre acea carte în ziarul local „Morgenblat“ în care laudă cartea. Faptul acesta a provocat o vie agitație în opinia publică din Cernăuți, care a cerut pedepsirea aspră a obrăzniciei acesteia.